

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA
VALSTYBINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO FONDAS**

**2017 M. VALSTYBINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS
STIPRINIMO FONDO TARYBOS
VEIKLOS ATASKAITA**

**VILNIUS
2018**

TURINYS

TURINYS	2
1. FONDO TARYBA IR FONDO ADMINISTRATORIUS	3
1.1. Fondo tarybos sudėtis	3
1.2. Fondo tarybos kompetencija	5
1.3. Fondo administratoriaus kompetencija	5
1.4. Fondo administravimo grupės veikla	7
2. FONDO TARYBOS PATVIRTINTOS 2017 METŲ REMIAMŲ VEIKLŲ SRITYS	8
2.1. Fondo lėšų paskirstymas	10
2.1.1. Fondo administravimo išlaidos	11
2.1.2. Lėšos, skirtos projektams finansuoti	11
3. PARAIŠKŲ ADMINISTRACINĖS IR EKSPERTINĖS ATITIKTIES VERTINIMAS	12
3.1. Administracinės atitikties vertinimas	13
3.2. Ekspertinis vertinimas	13
4. FINANSUOTOS PARAIŠKOS	15
4.1. Finansuoti prevenciniai projektai	16
4.2. Finansuoti socialinės kampanijos projektai	16
4.3. Finansuoti mokslinių tyrimų projektai	16
4.4. Lėšų paskirstymas	17
5. 2016 metų finansuotų projektų ataskaita	18
Priedas Nr. 1	22

1. FONDO TARYBA IR FONDO ADMINISTRATORIUS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr.1197 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo nuostatų ir Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo tarybos sudėties patvirtinimo“ 2 ir 5 punktais, Sveikatos apsaugos ministras sudarė ir patvirtino 2015 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-1528 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo tarybos sudarymo“ Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo tarybą (toliau – Fondo taryba).

2017 metais Fondo tarybos sudėtis buvo pakeista:

1. 2017 m. sausio 18 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr.V-50.
2. 2017 m. kovo 6 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-235.
3. 2017 m. birželio 6 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-647.
4. 2017 m. rugsėjo 29 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1145.
5. 2017 m. lapkričio 7 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1272.

1.1. Fondo tarybos sudėtis

Fondo tarybą sudaro 11 narių:

1. Lietuvos savivaldybių asociacijos deleguotas 1 atstovas.
2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos deleguotas 1 atstovas.
3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos deleguoti 4 atstovai.
4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos deleguotas 1 atstovas.
5. Nacionalinės sveikatos tarybos deleguotas 1 atstovas.
6. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento deleguotas 1 atstovas.
7. Nacionalinių skėtinių nevyriausybinų organizacijų asociacijų deleguoti 2 atstovai.

*FONDO TARYBOS NARIAI YRA PASIRAŠĘ NEŠALIŠKUMO IR
KONFIDENCIALUMO DEKLARACIJAS*

Fondo tarybos nariai gali dalyvauti Fondo tarybos darbe tik pasirašę **nešališkumo** deklaraciją, kurioje pasižada objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, vadovaudamiesi lygiateisiškumo principu atlikti savo pareigas, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto ir, esant jo grėsmei, nedelsdami pranešti apie tai Fondo tarybos pirmininkui, nariams ir nusišalinti nuo pareigų atlikimo, ir **konfidencialumo** pasižadėjimą, kuriame pasižada atliekant pareigas Fondo taryboje gautą konfidencialią informaciją naudoti tik siekiant atlikti pareigas Fondo taryboje ir jos neskleisti, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytus atvejus.

*FONDO TARYBOS POSĖDŽIAI YRA VIEŠINAMI SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS INTERNETINIAME PUSLAPYJE*

Fondo tarybos sudėtis:

Eil. Nr.	Įstaiga	Atstovas	Atstovavimo pradžia	Atstovavimo pabaiga	Keitimo priežastis
1.	Sveikatos apsaugos ministerija (SAM)	Justina Januševičienė Odeta Vitkūnienė	2015-12-29 2017-09-29	2017-09-29	Pasibaigus darbo santykiams SAM
2.	Sveikatos apsaugos ministerija	Jolanta Išdonienė Giedrė Maksimaitytė Rolanda Valintėlienė	2015-12-29 2017-01-18 2017-06-06	2017-01-18 2017-06-06	Narei atsisakius Pasibaigus darbo santykiams SAM
3.	Sveikatos apsaugos ministerija	Audrius Ščeponavičius	2015-12-29		
4.	Sveikatos apsaugos ministerija	Marius Strička	2017-01-18		
5.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas	Inga Juozapavičienė Gražina Belian	2015-12-29 2017-06-06	2017-05-15	Narei atsisakius
6.	Lietuvos savivaldybių asociacija	Artūras Margelis	2015-12-29		
7.	Nacionalinės sveikatos taryba (NST)	Laima Kaveckienė Algirdas Raslanas	2016-04-15 2017-11-07	2017-11-07	Pasibaigus NST kadencijai
8.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Violeta Murauskienė	2015-12-29		
9.	Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba	Ugnė Šakūnienė Šarūnas Narbutas (Fondo tarybos pirmininkas)	2015-12-29 2017-03-06	2017-03-06	Narei atsisakius
10.	Asociacija „Lietuvos neįgaliųjų forumas“	Henrika Varnienė (Fondo tarybos pirmininkės pavaduotoja)	2015-12-29		
11.	Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM)	Žydrone Žukauskaitė Kasparienė Sigita Kemerienė	2015-12-29 2017-11-07	2017-11-07	Pasibaigus darbo santykiams ŠMM

Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 1197 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo nuostatų ir Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo tarybos sudėties patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 2 punkte nustatyta, kad Fondas nėra juridinis asmuo.

1.2. Fondo tarybos kompetencija

1. Tvirtina Fondo pajamų ir išlaidų sąmatą.
2. Kasmet iki einamųjų metų vasario 1 d. patvirtina Fondo lėšomis remiamų projektų sritis ir jų prioritetus.
3. Skelbia konkursus projektams atrinkti.
4. Nustato konkursų skelbimo ir vykdymo, taip pat finansavimo sutarčių su projektų vykdytojais sudarymo ir vykdymo tvarką.
5. Nustato projektų atrankos kriterijus, pagal kuriuos vertina pateiktus projektus, kviečia ekspertus vertinti projektų.
6. Priima sprendimus skirti arba neskirti Fondo lėšų pateiktiems projektams.
7. Nustato ekspertų parinkimo, jų veiklos, apmokėjimo už projektų vertinimą tvarką, projektus vertinančių ekspertų skaičių.
8. Fondo administratoriaus teikimu priima sprendimą nutraukti Fondo lėšų skyrimą projektui įgyvendinti, jeigu projekto vykdytojas pažeidžia finansavimo sutarčių su projektų vykdytojais sąlygas.
9. Rengia ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Fondo veiklos metų ataskaitas.
10. Atlieka kitas su Fondo lėšų skirstymu ir naudojimu susijusias funkcijas.

1.3. Fondo administratoriaus kompetencija

Vadovaujantis Nuostatų 2 punktu Fondo administratorė yra Sveikatos apsaugos ministerija:

1. Disponuoja Fondo lėšomis ir tvarko jas pagal Fondo tarybos priimtus sprendimus finansuoti projektus.
2. Vykdo Fondo tarybos sprendimus.
3. Parengia ir sudaro finansavimo sutartis su projektų vykdytojais, Fondo tarybai priėmus sprendimą skirti Fondo lėšų projektui įgyvendinti.
4. Sudaro su ekspertais sutartis dėl projektų vertinimo.
5. Kontroliuoja Fondo lėšų naudojimą, tikrina, ar tikslingai ir efektyviai naudojamos Fondo lėšos.
6. Fondo tarybos nustatyta tvarka atlieka projektų įgyvendinimo priežiūrą, informuoja Fondo tarybą apie projektų vykdytojus, kurie nesilaiko finansavimo sutarčių su projektų vykdytojais sąlygų, ir teikia Fondo tarybai siūlymus nutraukti lėšų skyrimą projektui įgyvendinti.
7. Sprendžia kitus su Fondo administravimu ir Fondo tarybos darbo organizavimu susijusius klausimus.

Vadovaujantis Nuostatų 13 punktu, Fondo tarybos veiklos forma yra posėdžiai, kurie visi yra protokoluojami ir talpinami internetiniame puslapyje adresu: <http://sam.lrv.lt/lt/darbo-grupes/valstybinis-visuomenes-sveikatos-stiprinimo-Fondas>. Posėdžiai vyksta Fondo tarybos pirmininko nustatytu laiku *ne rečiau kaip kartą per metų ketvirtį*.

2017 METAIS ĮVYKO 14 FONDO TARYBOS POSĖDŽIŲ

Posėdžio data	Priimti sprendimai
2017-01-23	Pristatyti du nauji Fondo tarybos nariai: SAM Ryšių su visuomene skyriaus vedėja Giedrė Maksimaitytė. Valstybinio psichikos sveikatos centro Savižudybių prevencijos biuro vedėjas Marius Strička Nagrinėtas Nacionalinės tarybos prašymas pateikti 2016 metais finansuotų projektų atliktos ekspertizės medžiagą.
2017-01-30	Aptarti 2017 metų Fondo prioritetai. Patvirtinta 2017 metų Fondo pajamų ir išlaidų sąmata.
2017-02-23	Patvirtinta 2017 m. Fondo metinė ataskaita. Svarstytas Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo keitimas.
2017-03-07	Pristatytas naujas Fondo tarybos narys: POLA prezidentas, Lietuvos pacientų forumo valdybos narys Šarūnas Narbutas. Svarstytas Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo keitimas. Patvirtintos 2017 metų Fondo priemonės ir galimi pareiškėjai.
2017-03-13	Patvirtintos 2017 metų Fondo priemonės ir galimi pareiškėjai.
2017-04-07	Patvirtinta patikslinta 2017 m. Fondo pajamų ir išlaidų sąmata. Patvirtintas Fondo lėšų paskirstymas tarp prioritetų ir priemonių. Svarstytas Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo keitimas.
2017-04-12	Pritarta 2017 metų Fondo lėšomis finansuojamų projektų konkurso skelbimui. Patvirtintas Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašas.
2017-05-15	2017 m. gegužės 12 d. gauto Ministro Pirmininko pavedimo svarstymas. Posėdyje dalyvavo Ministro Pirmininko patarėjai P.Gradeckas ir T.Beržinskas. . Svarstytas klausimas dėl tolesnės Fondo tarybos veiklos ir Fondo tarybos pirmininko pareigų. Atsistatydino Fondo tarybos pirmininkė Inga Juozapavičienė. Nutarta kreiptis į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą dėl Socialinės informacinės kampanijos galimo neatitikimo sąžiningiems konkurencijos principams, galimos atskirų žiniasklaidos rūšių diskriminacijos, siekiant skaidraus ir objektyvaus išaiškinimo dėl kilusių abejonių.
2017-06-06	Pristatytos dvi naujos Fondo tarybos narės: Narkotikų, tabako ir alkoholiokontrolės departamento direktoriaus pavaduotoja Gražina Belian. Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro vadovė Rolanda Valintėlienė. Išrinktas ir paskirtas Fondo tarybos pirmininkas – Šarūnas Narbutas. Patvirtintas Paraiškų, atitinkančių administracinės atitikties reikalavimus, sąrašas. Patvirtintas Paraiškų, neatitinkančių administracinės atitikties reikalavimus,

	sąrašas. Pritarta Fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų vertinimo paslaugų mažos vertės pirkimo apklausos būdu sąlygų projektui.
2017-07-05	Aptartas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos raštas „Dėl konkurso sąlygų įvertinimo“. Kadangi minėtame rašte konkurencijos įstatymo pažeidimų nenustatyta, nutarta, kad nėra pagrindo stabdyti konkursą socialinės informacinės kampanijos projektams. Derintos ekspertų paslaugų įsigijimo Socialinės informacinės kampanijos projektams vertinti, konkurso sąlygos. Nagrinėti gauti konkurso pareiškėjų skundai.
2017-09-08	Svarstytas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos raštas „Antikorupcinio vertinimo išvados dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo“. Posėdyje dalyvavo du Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos atstovai. Svarstytas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos raštas. Pristatytas 2018 metų Fondo finansavimo didėjimas. Nagrinėti gauti konkurso pareiškėjų skundai.
2017-09-20	Taryba, remdamasi paraiškų ekspertinio vertinimo išvadomis bei rekomendacijomis, nagrinėjo Socialinės informacinės kampanijos Alkoholio vartojimo prevencijos srityje projektų paraiškas bei prevencinių projektų Alkoholio vartojimo prevencijos srityje paraiškas.
2017-10-05	Paskirstytos 2017 metų lėšos projektams.
2017-10-24	Paskirstytas 2017 metų lėšų likutis projektams, įtrauktiems į rezervinį sąrašą.

1.4. Fondo administravimo grupės veikla

Fondo administratoriaus funkcijoms vykdyti Sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-619 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo administravimo grupės sudarymo“ sudaryta Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo administravimo grupė. Fondo administravimo grupė pakeista 2017 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1462 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-619 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo administravimo grupės sudarymo“ pakeitimo“.

Fondo administravimo grupė 2017 metais atliko:

1. Patikrino ir patvirtino 108 2016 m. Fondo lėšomis finansuotų projektų vykdytojų mokėjimo prašymus bei projektų veiklą įgyvendinimo ataskaitas, atliko projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Atliko 2017 m. Fondo lėšomis paskelbto konkurso 91 paraiškos administracinės atitikties vertinimą.

3. Organizavo du viešuosius ekspertų paslaugų pirkimus.

4. Sudarė su ekspertais dvi sutartis dėl projektų vertinimo (viena sutartis sudaryta su Lietuvos ryšių su visuomene specialistų sąjunga, kita – Valstybiniu psichikos sveikatos centru).

5. Perdavė 55 paraiškas ekspertiniam vertinimui.

6. Raštu informavo 36 pareiškėjus, kurie neatitiko administracinės atitikties vertinimo.

7. Raštu informavo 21 pareiškėją, kurie neatitiko ekspertinės atitikties vertinimo ir/ar trūko lėšų.

8. Parengė ir sudarė 34 finansavimo sutartis su 2017 m. Fondo lėšomis finansuojamų projektų vykdytojais.

9. Atliko nuolatinę kontrolę dėl Fondo lėšų naudojimo, tikrino, ar tikslingai ir efektyviai naudojamos Fondo lėšos.

10. Sprendė kitus su Fondo administravimu ir Fondo tarybos darbo organizavimu susijusius klausimus.

2. FONDO TARYBOS PATVIRTINTOS 2017 METŲ REMIAMŲ VEIKLŲ SRITYS

2017 metų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo taryba skelbė prevencinių projektų, socialinės reklamos projektų, mokslo tyrimų projektų finansavimo konkursą. Konkurso tikslas – stiprinti visuomenės sveikatą šiose prioritetinėse srityse:

- alkoholio vartojimo prevencijos srityje;
- bendruomenių gebėjimų stiprinimo savižudybių prevencijos srityje.

ALKOHOLIO VAROTOJIMO PREVENCIJA

1.1. Prevenciniai projektai (skirta 27 proc. 2017 m. Fondo veikloms skirtų lėšų):

1.1.1. Priemonė – specialistų mokymai, kaip dirbti su priklausomų tėvų vaikais, numatant tokių specialistų palydėjimą, supervizijų organizavimą, siekiant tokių specialistų tinklo plėtros Lietuvoje.

Pareiškėjai – mokslo ir studijų institucijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo institucijų registre (mokslo ir studijų institucijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme); nevyriausybinių organizacijų (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

1.1.2. Priemonė – veiksmingų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programų, projektų, tiesiogiai skirtų vaikams, kurių tėvai priklausomi nuo alkoholio, įgyvendinimas, taikant skirtingo amžiaus vaikų poreikius atitinkančius metodus ir būdus bei siekiant kompleksinių tikslų (padėti vaikui bendrauti, pasidalyti savo patirtimi su kitais, sumažinti vaiko išgyvenamą chaosą šeimoje, vaiko prisiimtą atsakomybę ir kaltę dėl tėvų priklausomybės, padėti vaikui išreikšti jausmus, suteikti informacijos, kur galima kreiptis ir gauti pagalbą, suteikti žinių apie priklausomybę nuo alkoholio, jo poveikį ir vartojimo pasekmes ir pan.).

Pareiškėjai – nevyriausybinių organizacijų (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

1.1.3. Priemonė – vaisiaus alkoholinio spektro sutrikimų (VASS) prevencija: diagnostikos ir vaikų vertinimo metodikų adaptavimas Lietuvai ir pristatymas medikams, psichologams, socialiniams darbuotojams.

Pareiškėjai – mokslo ir studijų institucijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo institucijų registre (mokslo ir studijų institucijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme).

1.1.4. Priemonė – projektai, skirti vaisiaus alkoholinio spektro sutrikimų (VASS) prevencijai edukuojant jaunimą ir sudarant galimybes nemokamai dalyti nėštumo testus.

Pareiškėjai – nevyriausybinių organizacijų (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

1.1.5. Priemonė – priklausomybių konsultantų modelio, veikiančio užsienio šalyse, adaptavimas savivaldybėse.

Pareiškėjai – nevyriausybinių organizacijų (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

1.1.6. Priemonė – vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas dešimtyje savivaldybių, pasižyminčių aukščiausiu mirtingumu susijusiu su alkoholio vartojimu (Šalčininkų r., Trakų r., Švenčionių r., Jonavos r., Ukmergės r., Visagino, Kelmės r., Vilniaus r., Anykščių r., Pasvalio r.)¹.

Pareiškėjai – nevyriausybinių organizacijų (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

1.2. Socialinė informacinė kampanija (skirta 25 proc. 2017 m. Fondo veikloms skirtų lėšų).

1.2.1. Priemonė – alkoholio vartojimo, savižudybių, smurto prieš vaikus, smurto artimoje aplinkoje prevencijai skirtos paveikios socialinės informacinės kampanijos sukūrimas ir įgyvendinimas.

Pareiškėjai – juridiniai asmenys, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas (valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme).

1.3. Moksliniai tyrimai (skirta 5 proc. 2017 m. Fondo veikloms skirtų lėšų).

1.3.1. Priemonė – alkoholio vartojimo sąlygojamos žalos Lietuvoje skaičiavimo metodikos parengimas ir žalos įvertinimas 2015 ir 2016 m., apimantis:

- alkoholio vartojimo poveikio sveikatai vertinimą (alkoholio sąlygojamo sergamumo, ligotumo, mirtingumo vertinimas);
- alkoholio vartojimo sąlygojamo darbingumo sumažėjimo vertinimą;
- su alkoholio vartojimu siejamų teisėtvarkos pažeidimų vertinimą;
- alkoholio vartojimo sąlygojamos ekonominės žalos vertinimą.

Pareiškėjai – mokslo ir studijų institucijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo institucijų registre (mokslo ir studijų institucijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme).

1.3.2. Priemonė – vaisiaus alkoholinio spektro sindromo paplitimo Lietuvoje tyrimas.

Pareiškėjai – mokslo ir studijų institucijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo institucijų registre (mokslo ir studijų institucijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme).

BENDRUOMENIŲ GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS SRITYJE

2.1. Prevenciniai projektai (skirta 33 proc. 2017 m. Fondo veikloms skirtų lėšų).

2.1.1. Priemonė – bendruomenių gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje, savivaldybėse, kuriose mirtingumo dėl savižudybių rodiklis 100 tūkst. gyventojų yra 50 atvejų ir daugiau (Ignalinos r., Joniškio r., Kaišiadorių r., Kalvarijų sav., Kelmės r., Kupiškio r., Lazdijų r., Molėtų r., Pakruojo r., Rietavo sav., Rokiškio r., Šakių r., Šilalės r., Varėnos r., Zarasų r. savivaldybės)²:

¹ Standartizuoto mirtingumo dėl alkoholio sąlygotų priežasčių (F10, G31.2, G62.1, I42.6, K70, K86.0, X45, X65, Y15) 100 000 gyventojų 2013-2015 m. rodiklių vidurkis. Įtrauktos daugiau nei 20 000 gyventojų turinčios savivaldybės.

² savižudybių skaičiaus (X60-X84) 100000 gyventojų 2011-2015 metų rodiklio vidurkis.

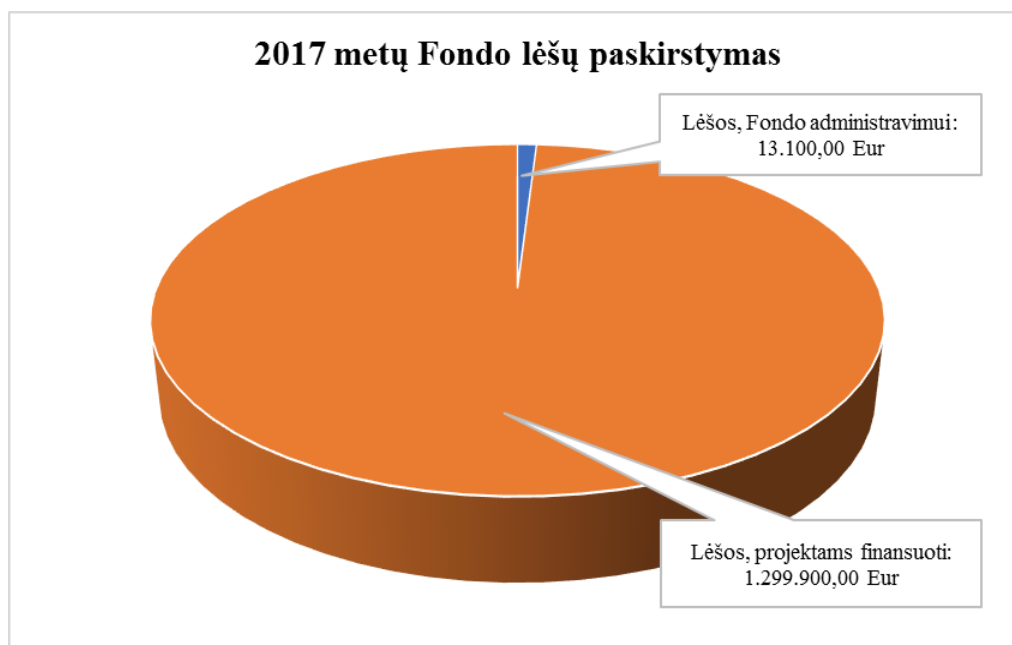
- sveikatos priežiūros specialistų, socialinių darbuotojų, mokytojų, specialiųjų tarnybų pareigūnų, dvasininkų ir kitų tikslinių specialistų grupių mokymai atpažinti savižudybės riziką ir tinkamai į ją reaguoti;
- mokslo įrodymais grįsto psichosocialinio vertinimo ir atvejo vadybos modelio diegimas sveikatos priežiūros įstaigose (CAMS ar panašus metodas);
- proaktyvios pagalbos užtikrinimas po mėginimo nusižudyti, save žaloti, taikant mokslo įrodymais grįstą praktiką pirmines ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose (pvz. ASSIP, DBT ir kiti panašūs metodai).

Pareiškėjai – mokslo ir studijų institucijos, įregistruotos Švietimo ir mokslo institucijų registre (mokslo ir studijų institucijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme); biudžetinės įstaigos; VšĮ; nevyriausybinės organizacijos (nevyriausybinių organizacijų sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme).

2.1. Fondo lėšų paskirstymas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 38¹ straipsnio 4 dalies 1 punktu ir 5 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. birželio 15 d. nutarimu Nr. 604 „Dėl akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, procento nustatymo Valstybiniam visuomenės sveikatos stiprinimo fondui sudaryti“ nustatė, kad 2017 metų Valstybiniam visuomenės sveikatos stiprinimo fondui sudaryti skiriama 0,5 procento 2015 metų faktinių įplaukų iš akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, t.y. **1.313.000,00 eurų**, kurie paskirstyti:

- lėšos, skirtos Fondo administravimui – 1 %;
- lėšos, skirtos projektams finansuoti – 99 %.

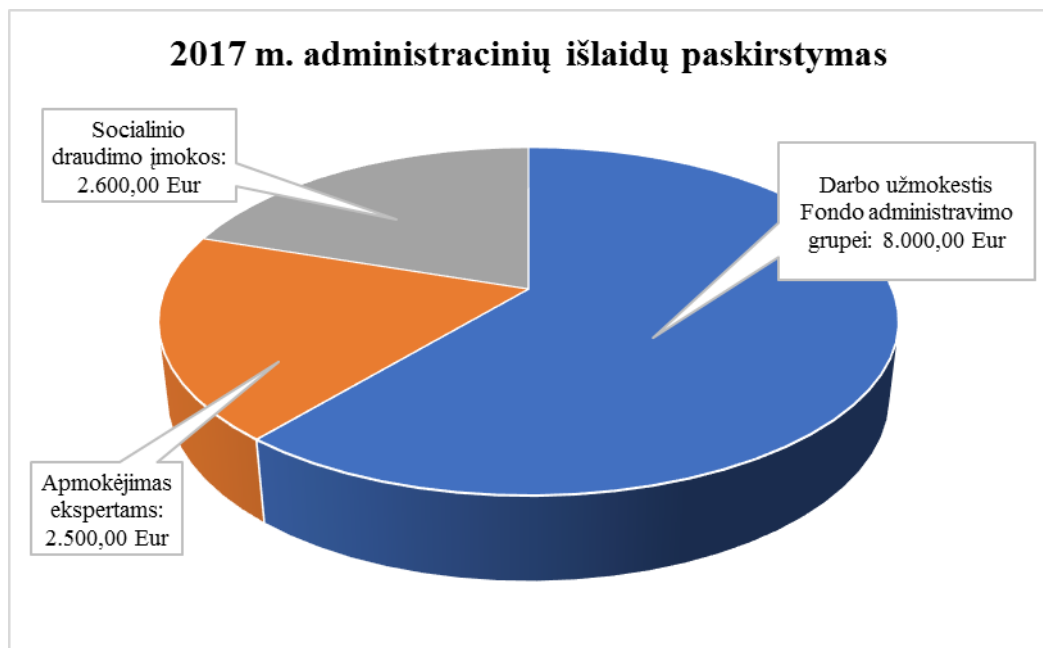

2.1.1. Fondo administravimo išlaidos

Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos laikomos atskiroje Sveikatos apsaugos ministerijos sąskaitoje ir įtraukiamos į apskaitą pagal atskirą programą. Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo administravimo išlaidos negali viršyti 1 procento metinio Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo biudžeto.

Eil. Nr.	2017 metų išlaidos Fondo administravimui	Eur
1.	Darbo užmokestis Fondo administravimo grupei	8.000,00
2.	Socialinio draudimo įmokos	2.500,00
3.	Apmokėjimas ekspertams	2.600,00
	Viso:	13.100,00

Vadovaujantis Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 1197 „Dėl Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo nuostatų ir Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos sudėties patvirtinimo“ 28 punktu, bendra ekspertams per metus išmokama lėšų suma negali viršyti 20 procentų visų lėšų, skirtų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondui administruoti.

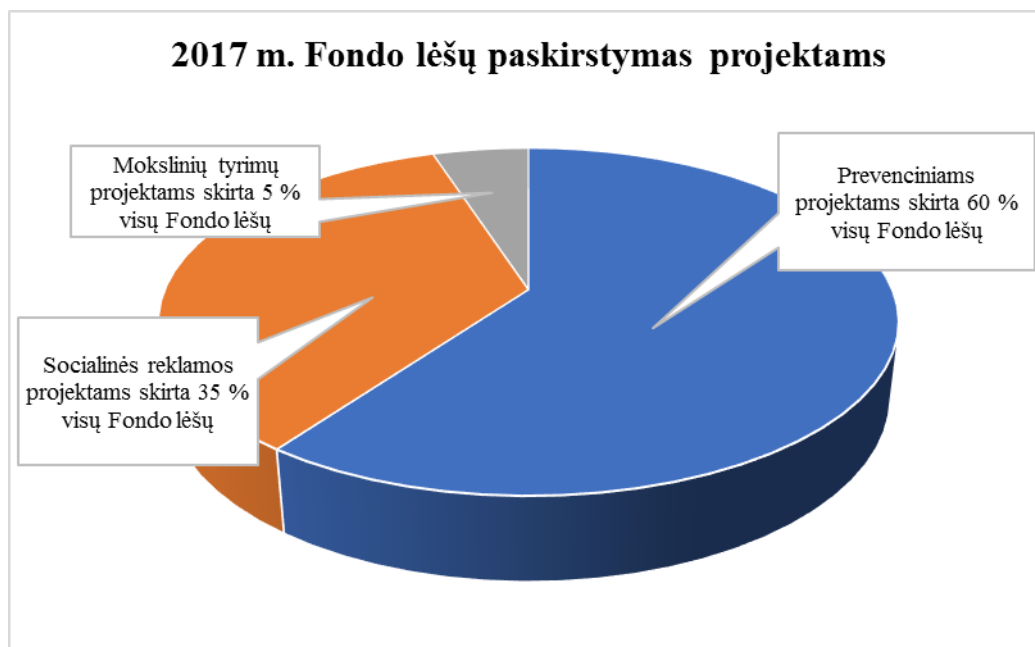
2.1.2. Lėšos, skirtos projektams finansuoti

Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo Fondo tarybos 2017 m. balandžio 13 d. protokoliniu sprendimu Nr. NP-6 2017 metų lėšos paskirstytos:

1. Prevenciniams projektams skirta 60 % visų Fondo lėšų, skirtų einamųjų metų projektams įgyvendinti.

2. Socialinės reklamos projektams skirta 35 % visų Fondo lėšų, skirtų einamųjų metų projektams įgyvendinti.

3. Mokslinių tyrimų projektams skirta 5 % visų Fondo lėšų, skirtų einamųjų metų projektams įgyvendinti.

3. PARAIŠKŲ ADMINISTRACINĖS IR EKSPERTINĖS ATITIKTIES VERTINIMAS

GAUTA 91 PARAIŠKA

Eil. Nr.	Gautos paraiškos	Paraiškų skaičius
1.	Prevencinių projektų paraiškos:	70
1.1.	Alkoholio vartojimo prevencija	49
1.2.	Bendrujų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	21
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektų paraiškos	8
3.	Mokslinių tyrimų projektų paraiškos	2
4.	Nenurodytas paraiškų prioritetą ir priemonę	11
	Viso:	91

Pateiktoms paraiškoms atlikta:

1. Administracinės atitikties vertinimas.
2. Ekspertinis vertinimas.

3.1. Administracinės atitikties vertinimas

Vadovaujantis Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašu, Fondo administratorius įvertina paraiškų atitiktį administracinės atitikties vertinimo kriterijams.

*ADMINISTRACINĖS ATITIKTIES VERTINIMAS – FONDO
ADMINISTRATORIAUS KOMPETENCIJA*

*36 PARAIŠKOS NEATITIKO ADMINISTRACINIO
ATITIKTIES VERTINIMO*

Eil. Nr.	Paraiškos, kurios neatitiko administracinio atitikties vertinimo	Paraiškų skaičius
1.	Prevencinių projektų paraiškos:	33
1.1.	Alkoholio vartojimo prevencija	27
1.2.	Bendrujų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	6
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektų paraiškos	3
	Viso:	36

3.2. Ekspertinis vertinimas

Vadovaujantis Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašu, jeigu projektas yra didelės apimties, sudėtingas ir (ar) jam vertinti reikia specialių žinių, Tarybos sprendimu, toks projektas gali būti perduotas vertinti ekspertams.

Prieš pradėdamas vertinimą, kiekvienas ekspertas privalo susipažinti bei pasirašyti Fondo tarybos patvirtintos formos Nešališkumo deklaraciją ir Konfidencialumo pasižadėjimą.

*EKSPERTŲ ĮVERTINTI PROJEKTAI 60 BALŲ IR DAUGIAU YRA
FINANSUOTINI*

Ekspertų paslaugų teikėjai, parinkti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

2017 metais Fondo administratorius organizavo du viešuosius ekspertų paslaugų pirkimus (55 paraiškos, skirta suma – 2.600,00 Eur). Paraiškų vertinimo paslaugų sutartis sudaryta su

Valstybinio psichikos sveikatos centru (paraiškas vertino 6 ekspertai, įvertinta 50 paraiškų, vienos paraiškos vertinimo kaina 45,00 Eur, suteikta paslaugų už 2.250,00 Eur) ir, su Lietuvos ryšių su visuomene specialistų sąjunga (paraiškas vertino 3 ekspertai, įvertintos 5 paraiškos, vienos paraiškos vertinimo kaina 11,85 Eur, suteikta paslaugų už 59,25 Eur).

Eil. Nr.	Paraiškos, kurias vertino ekspertai	Paraiškų skaičius
1.	Prevencinių projektų paraiškos:	48
1.1.	Alkoholio vartojimo prevencija	33
1.2.	Bendrųjų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	15
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektų paraiškos	5
3.	Mokslinių tyrimų projektų paraiškos	2
	Viso:	55

PATEIKTŲ PROJEKTŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Kiekvienas projektas vertinamas balais (užpildoma Projekto vertinimo forma – 1 priedas) pagal šiuos kriterijus:

- projekto tikslinė grupė;
- projekto atitikimas projekto tikslinių grupių poreikiams;
- projekto veiklų tinkamumas ir efektyvumas (poveikio mastas, įskaitant kiekybinius ir kokybinius pokyčius tikslinėms projekto grupėms);
- projekto tęstinumas, finansavimui iš Fondo lėšų pasibaigus;
- projekto veiklų įgyvendinimo plano aiškumas, pagrįstumas, nuoseklumas;
- projekto biudžeto aiškumas ir detalumas;
- projekto biudžeto adekvatumas laukiamiems rezultatams;
- pareiškėjo ir projekto partnerio kompetencija toje srityje, kurioje vykdomas projektas.

Atlikus ekspertinės atitikties vertinimą, projektai įvertinti 60 balų ir daugiau yra finansuoti. Fondo lėšos skiriamos daugiausia balų surinkusiems projektams, atsižvelgiant į turimą lėšų kiekį.

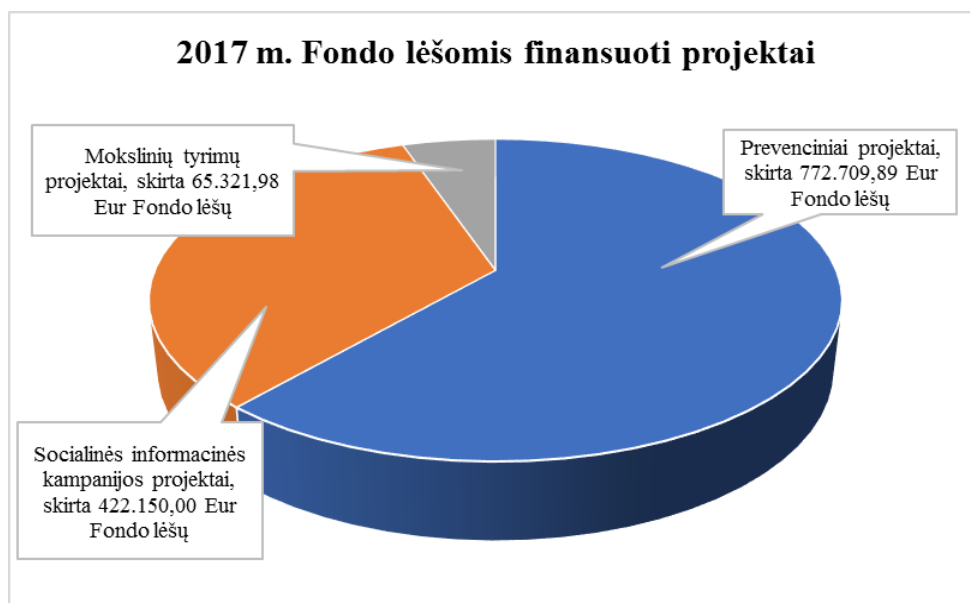
Fondo taryba, atsižvelgdama į vertintojų pateiktas rekomendacinio pobūdžio išvadas ir projektams 2017 metais skiriamą Fondo lėšų sumą, tvirtina Fondo lėšomis finansuojamų projektų sąrašus ir kiekvienam projektui siūlomą skirti Fondo lėšų sumą.

Eil. Nr.	Paraiškos, surinkusios 60 balų ir daugiau	Paraiškų skaičius
1.	Prevencinių projektų paraiškos:	33
1.1.	Alkoholio vartojimo prevencija	18
1.2.	Bendrųjų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	15
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektų paraiškos	4
3.	Mokslinių tyrimų projektų paraiškos	2
	Viso:	39

4. FINANSUOTOS PARAIŠKOS

FONDO TARYBOS KOLEGIALIU SPRENDIMU, ATSIŽVELGUS Į SKIRTĄ FINANSAVIMĄ, FINANSUOTOS 34 PARAIŠKOS

Eil. Nr.	Finansuotos paraiškos	Paraiškų skaičius
1.	Prevencinių projektų paraiškos:	30
1.1.	Alkoholio vartojimo prevencija	16
1.2.	Bendrujų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	14
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektų paraiškos	2
3.	Mokslinių tyrimų projektų paraiškos	2
	Viso:	34

Įvertinusi 2017 m. pateiktas paraiškas, Fondo taryba skyrė finansavimą 34 projektų vykdytojams. Net 18 projektų šiais metais įgyvendina nevyriausybines organizacijas.

Daugiausia – 20 remiamų projektų skirti alkoholio vartojimo prevencijai. Tarp jų – Priklausomybės ligų specialistų asociacija, kurianti pirmąjį Lietuvoje priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų (pirmiausia, alkoholio) konsultacinių vietų tinklą. Planuojama, kad per 2018 m. jis padėtų su priklausomybe kovojantiems gyventojams, jų šeimų nariams ir artimiesiems 9 savivaldybėse. Lietuvos moterų draugija projekto metu ketina formuoti teigiamas vaikų ir jaunuolių nuostatas ir požiūrį į gyvenimo be narkotikų, tabako ir alkoholio būdą bei sukurti išmaniąją programėlę „Renkuosi pats“, kuri papildys mokyklose diegiamą socialinių emocinių kompetencijų ugdymą.

Varnėnų kaimo bendruomenė, įgyvendindama projektą „Praleisk laisvalaikį kitaip“, siekia ugdyti socialinius vaikų ir jaunimo įgūdžius, skatinti saviraišką ir kūrybiškumą, padėti jaunuomenei įsitraukti į visuomeninę veiklą, o suaugusiuosius – motyvuoti gyventi sveikai ir išbandyti pramogas

be alkoholio – klubuose, parkuose, sporto aikštelėse, keliaujant po gimtąjį kraštą ir kt. Vilniaus universitetas ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetas tiria alkoholio, kurį vartoja jaunos moterys, poveikį vaisiaus ir kūdikio sveikatai, vertins alkoholio vartojimo poveikį sveikatai bei jo ryšį su teisėtvarkos pažeidimais. Taip pat Fondo lėšomis bus finansuojamos dvi socialinės informacijos kampanijos – „Už gyvą Lietuvą“ (įgyvendina UAB „Gravitas Partners“ sudarytas konsorciumas: DELFI, 15min.lt, TV3, LNK, M-1, JCDecaux) ir „Gyvenimo sparnai“ (įgyvendina UAB „Lietuvos ryto televizija“).

Keturiolika projektų skirti bendruomeninių gebėjimų stiprinimui savižudybių prevencijos srityje. Tarp jų – VšĮ „Jaunimo linija“ projektas „Kalbėk“, kurio tikslas – ugdyti bendruomenių narių gebėjimus atpažinti pavojų ir laiku suteikti pagalbą krizinę situaciją išgyvenančiam žmogui. Atpažinti ir įvertinti savižudybių riziką, valdyti stresines situacijas mokysis Kupiškio technologijos ir verslo mokyklos moksleiviai, VšĮ Joniškio psichikos sveikatos centras, įgyvendindamas projektą „Savižudybių prevencija Joniškio rajono savivaldybėje“, didžiausią dėmesį skirs specialistų, dirbančių su savižudybės riziką patiriančiais žmonėmis, kompetencijų didinimui, o rizikos grupių atstovams rengs individualius ir grupinius užsiėmimus, kurių metu padės įveikti psichologines krizes, formuos pozityvų požiūrį į gyvenimą. Analogiškų tikslų siekia ir kiti projektų bendruomeninių gebėjimų stiprinimo savižudybių prevencijos srityje vykdytojai.

4.1. Finansuoti prevenciniai projektai

Eil. Nr.	Prevenciniai projektai	Paraiškų skaičius	Skirta lėšų (Eur)
1.	Alkoholio vartojimo prevencija	16	406.452,00
2.	Bendrujų gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje	14	366.257,89
	Viso:	30	772.709,89

4.2. Finansuoti socialinės informacinės kampanijos projektai

Eil. Nr.	Socialinės informacinės kampanijos projektai	Paraiškų skaičius	Skirta lėšų (Eur)
1.	Alkoholio vartojimo prevencija	2	422.150,00
	Viso:	2	422.150,00

4.3. Finansuoti mokslinių tyrimų projektai

Eil. Nr.	Mokslinių tyrimų projektai	Paraiškų skaičius	Skirta lėšų (Eur)
1.	Alkoholio vartojimo sąlygojamos žalos Lietuvoje skaičiavimo metodikos parengimas ir žalos įvertinimas	1	32.684,20
2.	Vaisiaus alkoholinio spektro sindromo paplitimo Lietuvoje tyrimas	1	32.637,78
	Viso:	2	65.321,98

4.4. Lėšų paskirstymas

Fondo administratorius informavo Fondo tarybą, kad yra likęs nepanaudotas Fondo lėšų likutis – 61.546,45 Eur, kurį susidaro 2017 metų nepaskirstytas lėšų likutis (47.186,41 Eur, Kauno jaunimo narkologijos pagalbos centras atsisakė vykdyti projektą, kuriam buvo skirta 25.200,00 Eur) ir 2016 metų Fondo lėšomis finansuojamų projektų vykdytojų nepanaudotos lėšos (14.360,04 Eur).

Fondo taryba nusprendė nepanaudotą lėšų likutį kaupti ir panaudoti kitų metų projektams finansuoti.

Eil. Nr.	Lėšų paskirstymas	Projektų skaičius	Skirta lėšų (Eur)
1.	Prevencinių projektų projektai	30	772.709,89
2.	Socialinės informacinės kampanijos projektai	2	422.150,00
3.	Mokslinių tyrimų projektai	2	65.321,98
4.	2017 metų nepaskirstytas lėšų likutis	-	47.186,41
5.	2016 metų Fondo lėšomis finansuojamų projektų vykdytojų nepanaudotos lėšos	-	14.360,04
	Viso:	34	1.321.728,32

5. 2016 METŲ FINANSUOTŲ PROJEKTŲ ATASKAITA

2016 metais iš Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo kolegialiu Fondo tarybos sprendimu buvo finansuoti 36 projektai. Bendra suma šiems projektams siekė 1.272.100,00 eurų.

Skirstant projektus pagal sritis buvo finansuoti:

- ✓ 5 Socialinės reklamos prevenciniai projektai;
- ✓ 12 Mažos vertės prevencinių projektų;
- ✓ 19 Didelės vertės prevencinių projektų.

Papildomai galima išskirstyti Didelės vertės prevencinius projektus į:

- ✓ Visuomenės psichikos sveikata ir savižudybių prevencija – 6 projektai;
- ✓ Sveikos gyvensenos ir kultūros formavimas – 7 projektai;
- ✓ Alkoholio vartojimo prevencija – 6 projektai.

Mažos vertės prevenciniai projektai skirstomi į:

- ✓ Alkoholio vartojimo prevencija – 5 projektai;
- ✓ Sveikos gyvensenos ir jos kultūros formavimas – 5 projektai;
- ✓ Visuomenės psichikos sveikata ir savižudybių prevencija – 2 projektai.

Socialinės reklamos projektai skirstomi į:

- ✓ Alkoholio vartojimo prevencija – 3 projektai;
- ✓ Visuomenės psichikos sveikata ir savižudybių prevencija – 2 projektai.

Didelės vertės Visuomenės psichikos sveikatos ir savižudybių prevencijos projektai buvo skirti įvairaus amžiaus asmenims. Projektų vykdytojų išskirti tikslai buvo panašūs, pagrindinis – buvo siekiama stiprinti vaikų psichinę sveikatą, įtraukiant ir visus šeimos narius. Taip pat tobulinti psichikos sveikatos specialistų įgūdžius.

Projektų veiklos buvo skirtingos ir įvairios. Taip pavyzdžiui vieni projekto įgyvendinimo metu taikant ankstyvasias prevencijos priemones bei vykdant savižudybių prevenciją siekė sustiprinti vaikų ir paauglių psichikos sveikatą. Kiti suteikė galimybę vaikams ir jų šeimos nariams gauti kompleksinę psichosocialinę pagalbą. Vaikai mokėsi bendravimo, bendradarbiavimo, jausmų atpažinimo, pykčio valdymo ir konfliktų sprendimo įgūdžių. Tėvai buvo mokomi vaikų drausminimo būdų, taip pat mokėsi kaip bendrauti su vaikais, ugdyti jų socialines, emocines ir mokymosi kompetencijas.

Vieno projekto metu buvo nuosekliai vystyta, išbandyta ir įvertinta „Paguodos skrynelių“ metodika, skirta 7-12 metų vaikų emocinei savireguliacijai stiprinti. Ši metodika buvo pritaikyta darbui su vaikais iš socialinės rizikos šeimų, taip parengtas ir išleistas jos vadovas. Šios metodikos pagrindu buvo apmokyti specialistai dirbantys vaikų dienos centruose ir jiems suteiktos žinios apie vaikų emocinę savireguliaciją ir psichikos sveikatą. Projekto metu buvo sustiprinti specialistų, dirbančių su vaikais iš socialinės rizikos šeimų, gebėjimai suprasti ir teisingai reaguoti į vaikų emocinius poreikius.

Taip pat buvo vykdoma prevencinė programa „Big Brothers, Big Sisters“, kuri yra pripažinta viena iš efektyviausių prevencinių programų pasaulyje, stiprinanti vaikų psichinę sveikatą, psichologinį atsparumą, krizės įveikimo gebėjimus, savižudybių prevenciją. Buvo apmokomi savanoriai, kurie gebėtų stiprinti vaikų psichikos sveikatą. Buvo sukurti tikslingi ir konkretūs pagalbos planai, buvo suteikta arba nukreipta reikiamos psichologinės pagalbos.

Vieno projekto veiklos metu buvo siekiama adaptuoti ir pradėti įgyvendinimą Švedijos ne pelno siekiančios nevyriausybinės organizacijos „Friends“ patyčių prevencijos programą Lietuvos mokyklose. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu, iš anglų ir švedų kalbos išversta Švedijos patyčių prevencijos programos „Friends“ medžiaga. Sumaketuotas ir išleistas 8 tūkst. tiražu lankstinukas

mokyklos darbuotojams, atskleidžiant galimus veiksmus įvykus patyčioms. Programos mokymams sukurtas ir paruoštas skaidrių rinkinys bei adaptuoti ir parengti tyrimo instrumentai – 3 klausimynai, skirti įvertinti patyčių mastui mokykloje bei atskleisti veiksmus, galinčius stabdyti šį smurtą. Ši medžiaga parengta naudoti Lietuvos ugdymo įstaigose, diegšančiose „Friends“ programą. Paruoštas šios programos medžiagos paketas leido pradėti diegti naują patyčių prevencijos metodą Lietuvoje. Sukurta Programą pristatanti interneto svetainė, adresu www.friends.vaikulinija.lt Svetainėje pateikiama išsami informacija apie programą, dalyvavimo joje galimybės bei kita patyčių prevencijos informacija. Sukurta nauja svetainė Lietuvoje informuojanti apie patyčias, jų žalą ir pagalbos galimybes.

Asociacija „Raudonos nosys. Gydytojai klounai“ vykdė savo veiklas Lietuvos vaikų ligoninėse. Veiklų metu buvo didinamas psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų prieinamumas ir įvairovė ligoninėms siūlant kokybišką bei reguliarią gydytojų klounų paslaugą. Gydytojų klounų veikla išsiplėtė į regionines ligonines. Pasitelkiant klouno terapijos metodiką, stiprinta vaikų, besigydančių ligoninėse, bei jų artimųjų psichinė sveikata, užtikrinta socialinė ir psichologinė pagalba Lietuvos vaikų ligoninėse bei skyriuose.

Didelės vertės visuomenės psichikos sveikatos ir savižudybių prevencijos projektų pridėtinė vertė: tikėtina, kad vaikai ir jų šeimos nariai išsamiai susipažino su įvairaus pobūdžio vaikų psichikos sveikatos ypatumais, jų gerinimo galimybėmis, galimai išskylančiomis problemomis ir jų sprendimo būdais. Vaikų psichikos sveikatos ir su ja susijusių problemų viešinimas padidino visuomenės narių informuotumą. Mokymai, skirti specialistams, pagerino jų gebėjimus palaikyti vaikų emocines būsenas bei problemų sprendimo ir pykčio valdymo įgūdžius konfliktinėse situacijose.

Iš viso didelės vertės visuomenės psichikos sveikatos ir savižudybių prevencijos projektų veikloje dalyvavo apie 35 tūkst. asmenų. Buvo surengta apie 500 įvairaus pobūdžio renginių.

Mažos vertės visuomenės psichikos sveikatos savižudybių prevencijos srities projektai buvo skirti vaikų psichologinės sveikatos stiprinimui, ugdant jų ir jų tėvų emocines socialines kompetencijas. Taip pat buvo vykdomi mokymai ir individualios konsultacijos bendruomenės nariams, mokiniais, tėvams bei mokytojams. Ugdytas savęs pažinimas, gebėjimas pozityviai aktyvuoti savo santykį į kitus ir į gyvenimą. Buvo stiprinama tėvų asmeninė atsakomybė, gerinamas šeimų psichologinis klimatas.

Iš viso mažos vertės visuomenės psichikos sveikatos ir savižudybių prevencijos projektuose dalyvavo apie 240 asmenų. Buvo surengta apie 90 užsiėmimų (mokymų).

Didelės vertės Sveikos gyvensenos ir kultūros formavimo projektai. Projektų pagrindinis tikslas – skatinti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius.

Vykdytų projektų metu pagrindinis dėmesys buvo skiriamas gyventojų fizinio aktyvumo skatinimui.

Taip vieno projekto metu buvo stiprinama ikimokyklinių įstaigų pedagogų kvalifikacija fizinio aktyvumo srityje. Buvo dalinamasi darbo patirtimi ir naujausia metodine medžiaga. Fizinio aktyvumo renginiuose dalyvavo ne tik ikimokyklinio amžiaus vaikai bet ir jų tėvai ir kiti šeimos nariai. Buvo organizuojami masiniai renginiai su šeimomis, motyvuojantys šeimas propaguoti judrų ir aktyvų gyvenimo būdą.

Taip pat buvo organizuojami seminarai išsėtine skleroze sergančiųjų ir jų artimiesiems, akcentuojant fizinio aktyvumo naudą bei galimybes tokiems asmenims būti fiziškai aktyviems.

Kito projekto metu paaugliams buvo suteiktos žinios bei skatinamas jų sveikatą stiprinantis fizinis aktyvumas, buvo sudarytos galimybės visiems vaikams dalyvauti įvairiapusiškose, gerąja tarptautine patirtimi grįstose neformaliojo fizinio aktyvumo veiklose. Paaugliai mokėsi nustatyti bei įsivertinti fizinį aktyvumą ir siekė, kad jų aktyvumas atitiktų dienos fizinio aktyvumo normas. Į minėtas veiklas buvo įtraukiami ir pedagogai, kūno kultūros mokytojai. Buvo mokomasi organizuoti fizinio aktyvumo veiklas, bei jas planuoti.

Projektų veiklų įgyvendinimo metu buvo surengti atviri nemokami jogos užsiėmimai įvairaus amžiaus asmenims. Šių užsiėmimų metu buvo siekiama pagerinti gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas pagyvenusių asmenų fiziniams aktyvumui, jogos užsiėmimai paskatino senjorų fizinį aktyvumą, turėjo teigiamos įtakos socialinei ir psichinei gerovei, skatino vyresnio amžiaus žmones bendrauti, dalintis patirtimi, domėtis sveika gyvenimu.

Lietuvos žmonių su negalia sąjunga organizavo renginius, skirtus padidinti žmonių su negalia, ypač turinčių judėjimo sutrikimų motyvacija aktyviai ir naudingai sveikatai leisti laisvalaikį, įtraukiant juos į sveikatą stiprinančias veiklas. Buvo organizuotas maratonas neįgaliųjų vėžimėliais ir kitos fizinio aktyvumo veiklos žmonėms turintiems judėjimo negalią.

Taip pat buvo organizuojami didelį fizinio aktyvumo skatinimo renginiai, tokie kaip „Birštono maratonas“ ir „Neringos žygis“. Kurių metu buvo siekiama skatinti Lietuvos gyventojus daugiau judėti. Veiklos buvo pritaikytos tiek profesionaliai sportuojantiems asmenims, tiek aktyvų gyvenimo būdą propaguojantiems asmenims.

Iš viso didelės vertės sveikos gyvensenos ir jos kultūros formavimo projektų veikloje dalyvavo apie 47 tūkst. asmenų. Buvo surengta apie 630 įvairaus pobūdžio renginių.

Mažos vertės Sveikos gyvensenos ir kultūros formavimo projektai. Pagrindinis tikslas – skatinti gyventojų sveikatą per fizinio aktyvumo užsiėmimus. Vykdytų projektų veikla buvo skirta vaikų ir paauglių ir vyresnio amžiaus gyventojų fizinio aktyvumo skatinimui. Vyresnio amžiaus gyventojai turėjo galimybę būti fiziškai aktyviems. Jiems buvo pritaikytos įvairaus pobūdžio fizinio aktyvumo veiklos, įtraukiant ir pagyvenusių žmonių šeimos narius.

Vaikų ir paauglių fizinis aktyvumas buvo skatinamas per įvairias veiklas. Galima išskirti projektą, kuriuo metu vaikų fizinis aktyvumas buvo skatinamas per lietuvių liaudies judriuosius žaidimus. Buvo prisiminti tradiciniai lietuvių liaudies judrieji žaidimai, etnis, kultūrinis paveldas.

Iš viso mažos vertės sveikos gyvensenos ir jos kultūros formavimo projektų veikloje dalyvavo apie 1 tūkst. asmenų. Buvo surengta 10 įvairaus pobūdžio renginių.

Didelės vertės alkoholio vartojimo prevencijos projektai. Pagrindinis tikslas – alkoholio vartojimo prevencija įvairaus amžiaus gyventojų tarpe.

Projektu veiklų vykdymo metu vyko mokymai bendrojo ugdymo mokyklose. Pradėtos diegti socialinio ir emocinio ugdymo programos, pedagogai buvo supažindinti su žalingų įpročių prevencija ir pozityviaja prevencija. Taip pat buvo ruošiami seniūnijų darbuotojai dirbti žalingų įpročių prevencine programa. Buvo dirbama ir su 5-12 klasių mokiniais, jie buvo mokomi socialinio ir emocinio ugdymo programos, buvo skatinami formuoti ir keisti savo nuostatas apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą. Mokykloms, seniūnijų darbuotojams ir mokiniams liko paruošti metodikų paketai, skirti žalingų įpročių prevencijai.

Įvairiuose projektų vykdymo miestuose buvo plėtojama kompleksinė alkoholio prevencijos programa vaikams ir paaugliams, ypatingą dėmesį skiriant aktyviam tėvų ir bendruomenės dalyvavimui, skatinant vaikų ir jaunimo sąmoningumą, sveikatingumą, prasmingą užimtumą, socialinį atsakingumą, siekiant ugdyti sveiką ir atsakingą visuomenę.

Alkoholio vartojimo prevencija buvo skatinama pasiūlant rinktis blaivias pramogas. Projekto veiklų dalyviai buvo įtraukiami į įvairius renginius, skatinami turiningai praleisti laisvalaikį blaiviai ir sąmoningai.

Taip pat projekto vykdymo metu buvo ugdomi valstybės globoje augantys jaunuoliai, jų savarankiškumo įgūdžiai, kurie padeda mažinti alkoholio vartojimo priežastis ir skatina jaunuolius atsisakyti alkoholio ir gyventi blaiviai. Vyko tiek mokymai, tiek individualios konsultacijos alkoholio vartojimo mažinimo klausimais.

Projektų metu vyko konsultacijos ir mokymai tiek vaikams, jaunimui, tiek ir jų tėvams. Taip pat buvo taikomas novatoriškas socialinių paslaugų teikimo modelis „čia ir dabar“ įtraukiant individualios mentorystės paslaugas.

Projektų vykdymo metu buvo sukurta mobili aplikacija AKTYVUOKIS 30 Lietuvos savivaldybėse atrinkti ir suburti sveikos gyvensenos ambasadoriai, kurie aktyviai dalyvauja ir propaguoja alkoholio prevencijos programas ir renginius.

Iš viso didelės vertės alkoholio vartojimo prevencijos projektų veikloje dalyvavo apie 11 tūkst. asmenų. Buvo surengta apie 530 įvairaus pobūdžio renginių.

Mažos alkoholio vartojimo prevencijos projektai. Pagrindinis tikslas – alkoholio vartojimo prevencija įvairaus amžiaus ir socialinės padėties asmenims.

Projektų vykdytojai išskyrė kelias grupes asmenų, kuriems buvo skirtos alkoholio prevencijos veiklos. Pirmiausiai tai – socialinės rizikos grupei priklausantys vaikai ir paaugliai, asmenys gyvenantys socialiai nepalankiose rajonuose. Taip pat veiklos buvo nukreiptos stiprinant alkoholio vartojimo prevencijai darbo vietose.

Darbuotojams buvo sudarytos sąlygos gauti individualias konsultacijas dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo problemos.

Socialiniai darbuotojai buvo mokomi atpažinti alkoholio vartojimo riziką turinčius asmenis, ypatingai vaikus ir jaunuolius, bei nukreipti juos į atitinkamą pagalbą teikiančias institucijas.

Iš viso mažos vertės alkoholio vartojimo prevencijos projektų veikloje dalyvavo apie 500 asmenų. Buvo surengta apie 90 įvairaus pobūdžio renginių.

Socialinės reklamos projektai buvo skirti alkoholio vartojimo prevencijai ir visuomenės psichikos sveikatai bei savižudybių prevencijai.

Projektų veiklu metu vyko integruotos komunikacijos kampanija per TV, lauko reklamos stendus ir ekranus, leidžianti atpažinti emocinės krizės ženklus ir skatinanti imtis veiksmų savižudybių prevencijai.

Televizijoje buvo sukurtos laidos, kurios rodė visuomenei laisvalaikio praleidimo be alkoholio galimybes, formavo sveikos gyvensenos sampratą.

Laikraščiuose buvo publikuojami straipsniai apie alkoholio vartojimo prevenciją. Taip pat straipsniai buvo rengiami, siekiant informuoti visuomenę apie psichikos sveikatą ir apie būdus, kurie užkerta kelią savižudybėms. Skaitytojai buvo informuojami, kaip atpažinti ženklus, į ką kreiptis, kaip elgtis, kaip padėti, dėmesingai stebėti aplinką ir laiku kreiptis į specialistus.

Įvertinti auditoriją kurią pasiekė straipsnių, laidų ir informacinės kampanijos priemonių skaičių yra pakankamai sudėtinga. Buvo sukurtos 52 laidos televizijoje, išspausdinta apie 60 straipsnių laikraščiuose, apie 20 tekstų internetiniuose portaluose.

Projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, konkursų organizavimo ir šių projektų finansavimo sutarčių sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo 4 priedas

(Projekto vertinimo forma)

(projekto registracijos numeris, organizacijos pavadinimas)

(projekto pavadinimas)

PROJEKTO VERTINIMO FORMA

Nr. EVF-
(dokumento registravimo data ir numeris)

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Galimi skirti balai (<i>imtinai</i>)	Vertintojo įvertinimas balais	Skiriamų balų pagrindimas
1.	Projekto tikslinė grupė	0–10		
1.1.	Tikslinė grupė yra aiški ir jau suformuota ar numatyti konkretūs veiksmai, padėsiantys įtraukti tikslinę grupę į numatytas veiklas	6–10		
1.2.	Tikslinė grupė yra aiški ir bus formuojama gavus finansavimą, tačiau numatyti veiksmai įtraukti tikslinę grupę į numatytas veiklas yra abejotini ar netinkami	1–5		
1.3.	Tikslinė grupė nėra aiškiai nustatyta, numatyti veiksmai įtraukti tikslinę grupę į numatytas veiklas yra netinkami	0		
2.	Projekto atitiktis projekto tikslinių grupių poreikiams:	0–20		
2.1.	Visiškai atitinka tikslinių grupių poreikius, numatytos priemonės / veiklos darys reikšmingą poveikį tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams	16–20		
2.2.	Atitinka tikslinių grupių poreikius, numatytos priemonės / veiklos darys reikšmingą poveikį tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams	11–15		
2.3.	Iš dalies atitinka tikslinių grupių poreikius, numatytos priemonės / veiklos darys poveikį tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams	6–10		
2.4.	Iš dalies atitinka tikslinių grupių poreikius, numatytos priemonės / veiklos daugiau darys nei nedarys poveikį tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams	1–5		
2.5.	Neatitinka tikslinių grupių poreikius, numatytos priemonės / veiklos nedarys poveikio tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams	0		

3.	Projekto veiklų tinkamumas ir efektyvumas (poveikio mastas, įskaitant kiekybinius ir kokybinius pokyčius tikslinėms projekto grupėms):	0–20		
3.1.	Projekto veiklos visiškai tinkamos ir labai efektyvios. Projekto veiklos išdėstytos nuosekliai, detalai, aiškiai	16–20		
3.2.	Projekto veiklos tinkamos ir efektyvios. Projekto veiklos išdėstytos nuosekliai	11–15		
3.3.	Projekto veiklos iš dalies tinkamos ir (arba) efektyvios	6–10		
3.4.	Projekto veiklos nėra pakankamai tinkamos, jų efektyvumas abejotinas. Projekto veiklos nurodytos neišsamiai, nepagrįsta informacija, fragmentinė	1–5		
3.5.	Projekto veiklos nėra tinkamos, neefektyvios. Projekto veiklos nenurodytos	0		
4.	Projekto tęstinumas, finansavimui iš Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšų pasibaigus:	0–10		
4.1.	Projektas bus tęsiamas visa apimtimi (iš dalies) projekto vykdytojo lėšomis (nurodomas finansavimo šaltinis)	6–10		
4.2.	Finansuojamos veiklos bus naudojamos toliau ne visa apimtimi (nurodomos naudojamos priemonės, resursai)	1–5		
4.3.	Projektas baigtinis	0		
5.	Projekto veiklų įgyvendinimo plano aiškumas, pagrįstumas, nuoseklumas:	0–10		
5.1.	Projekto veiklų įgyvendinimo planas yra aiškus, išsamus, pagrįstas, nuoseklus, detalus	6–10		
5.2.	Projekto veiklų įgyvendinimo planas iš dalies aiškus ir (arba) pagrįstas, ir (arba) nuoseklus	1–5		
5.3.	Projekto veiklų įgyvendinimo planas neaiškus, nepagrįstas, nenuoseklus	0		
6.	Projekto biudžeto aiškumas ir detalumas:	0–10		
6.1.	Projekto biudžetas yra aiškus, detalus, išsamus	6–10		
6.2.	Projekto biudžetas yra iš dalies aiškus, ne itin detalus, išsamus	1–5		
6.3.	Projekto biudžetas neaiškus, nedetalus	0		
7.	Projekto biudžeto adekvatumas laukiamiems rezultatams:	0–10		
7.1.	Biudžetas suplanuotas realiai, pagal vidutinės rinkos kainas, ir aiškiai susietas su planuojamų veiklų įgyvendinimu ir laukiamais rezultatais	6–10		
7.2.	Biudžetas iš dalies realiai suplanuotas, ne visos siūlomos išlaidos yra tiesiogiai susijusios su planuojamų veiklų įgyvendinimu	1–5		
7.3.	Biudžetas realiai nesuplanuotas, išlaidų ir laukiamų rezultatų santykis nėra adekvatus	0		

8.	Pareiškėjas ir projekto partnerio kompetencija toje srityje, kurioje vykdomas projektas:	0–10		
8.1.	Pareiškėjo ir projekto partnerio kompetencija srityje, kurioje vykdomas projektas, yra visiškai tinkama	6–10		
8.2.	Pareiškėjo ir projekto partnerio kompetencija srityje, kurioje vykdomas projektas, yra tinkama iš dalies	1–5		
8.3.	Pareiškėjo ir projekto partnerio kompetencija srityje, kurioje vykdomas projektas, yra netinkama	0		
Bendras balų skaičius:				

Pažymėkite (X):	Taip	Ne*
Ar projektas atitinka Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos patvirtintą einamaisiais metais finansuojamų projektų prioritetą, veiklą ir priemonę?		

**Jei pažymėtas atsakymas „Ne“ projektas nevertinamas.*

Vertintojo išvada, siūlymai, komentarai:

Vertintojo rekomenduojama projektui skirti Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšų suma: _____ Eur.

Vertintojas:

(Vertintojo unikalus identifikacinis Nr., parašas, data)